

Várnézőben Szlovákiában

A nagykállói Szabadidősport és Természetbarát Egyesület (SZATE) **2018. március 24-re (szombatra) kirándulást** szervez Szlovákiába Lubló, Palocsa és Tarkó várának felkeresésére a **SZATE tagjai, a DÉLI PÓLUS dolgozói, és minden várakat kedvelő számára.**

Indulás: reggel 5.30-órakor a nagykállói autóbusz pályaudvarról.

Utazás: különjáratú autóbusszal. Táv: oda-vissza Nagykállótól – Nagykállóig, összesen kb.: 480 km.

Az autóbusz pontosan indul, a többség érdekében nem várunk az elkésőkre!

Az autóbusz útvonala:

Nagykálló ⇒ Nyíregyháza ⇒ Kassa ⇒ Eperjes ⇒ Ólubló ⇒ Palocsa ⇒ Héthárs ⇒ Eperjes ⇒ Kassa ⇒ Nyíregyháza ⇒ Nagykálló

Indulás utáni felszállási lehetőségek:

Nyíregyházán 5.45-kor a **Jósa A. Kórház** (Szent I. út) előtt, és 5.50-kor a **UNIVERZUM** (Vay Ádám körút) előtt.

Hazaérkezés este, kb.: 21 és 22 óra között Nyíregyházára, majd a nagykállói autóbusz pályaudvarra.

Fontosabb tudnivalók:

Ólublón a vár és a skanzen felkeresése és bejárása oda-vissza kb: 2,8 km. Szint: +50 m. -50 m.

Palocsán a vár felkeresése oda-vissza kb: 1,6 km. Szint: +40 m. -40 m.

Héthárson a várrom felkeresése oda-vissza Kb.: 3,5 - 4 km. Szint: +200 m. -200 m.

A kiránduláshoz szükséges felszerelés: kényelmes, csúszásmentes lábbeli (túrabakancs vagy edzőcipő), és ruházat, valamint az időjárásnak megfelelő öltözet.

Étkezés: egyénileg (Ki mit hoz, azt eszik!)

Részvételi díj: 4100 Ft. /fő

Költőpénznek, és belépőkre mindenki itthon váltson magának eurót!

1 Euro (EUR) = kb.: 317.00 Magyar Forint (HUF)

Szlovákiában tartózkodáshoz személyi igazolvány, vagy útlevél szükséges.

Mindenkinek javasoljuk kiváltani az Európai Egészségbiztosítási Kártyát.

A Kártya bármely kormányhivatalnál igényelhető, és kiadása térítésmentes.

A részvételi díj nem tartalmaz utasbiztosítást, az egyénileg megköthető!

Jelentkezni Nagykállóban Torma Lászlónál lehet a 06207734312 telefonszámon a részvételi díj befizetésével, vagy Nyíregyházán az igazgatáson Tóth Zsuzsánnánál (1300-as mellék) a részvételi díj befizetésével. Telefonos jelentkezés után, lehetőség van a részvételi díjat OTP netbank-on keresztül, vagy személyesen az OTP-ben, a 11744120-20011239 számla számra befizetni.

A teljes részvételi díj befizetése az utas listára való felkerülés feltétele!

Jelentkezési és befizetési határidő: 2018.03.19.

További információkat a kirándulásról **Torma Lászlótól**, a 06207734312 telefonszámon, vagy a **tormalaszlo@szszbmk.hu** email címen lehet kérni.

Várjuk az időbeni jelentkezéseket, mivel a befizetés sorrendjében, a férőhelyek számának beteltéig tudunk jelentkezést elfogadni! Visszamondás esetén, ha nem tudsz eljönni, de küldesz magad helyett másik embert, akkor természetesen az általad befizetett részvételi díjat átruházhatod rá. Ha a kirándulásra túljelentkezés van, és fel tudjuk tölteni a helyed, akkor a részvételi díjat visszaadjuk Neked.

Ha nincs a helyedre senki, akkor a befizetésed nem tudjuk visszatéríteni.

A kiránduláson mindenki a saját felelősségére vesz részt!

Szép időt, és mindenkinek jó kirándulást kívánnak a szervezők!

A szervezők a program változtatásának a jogát fenntartják, tekintettel az időjárási, vagy más előre ki nem számítható tényezőkre, vagy a résztvevők felkészültségét figyelembe véve!

Nagykálló, 2018. február 18.

Torma László

A következő oldalakon információk olvashatók a felkeresendő várakról.

Minden várhoz van egy YouTube videó link is. Kedvcsinálónak.

Ólubló vára (Stara Ľubovňa Hrad)

YouTube videó a várról: <https://www.youtube.com/watch?v=QHbnrisBvto>

Leírása: Lubló várát az egykor élénk forgalmú kereskedővárostól messzebb, egy 548 méter magas hegycsúcs tetején kereshetjük fel. Az eredetileg „Hegyeskőnek” említett magaslatra autótút vezet fel, egészen az alsóvár új-olasz bástyájában kialakított kapuig. A vastag védőmű falában kialakított ágyúlőrésből pusztító tűz alá vehették a védők a meredek hegyoldalon rohamozó ellenséget. A kapun belépve kisméretű udvarra jutunk, amivel szemben egy másik bástya emelkedik. Bal kéz felé a korábbi kaputorony és egy vastag falú rondella állja el az utat, ezen át érkezünk el a D-i falszorosba. A lassan emelkedő út az 1642-ben készült emeletes Lubomirszky palotához vezet, aminek szobáiban, teljes épységben megismerhetjük a középkori lakók megmaradt bútorait, fegyvereit és más tárgyait. Innen elérkezünk az alsóvár DNy-i sarkát védelmező új-olasz bástyáig, aminek jellegzetes ismertetőjele az őrszem kicsiny figyelőtornya. A boltíves kapu É-felé, a felsővárba vezet. A régészek felmérése szerint a lubló-i erődítmény legkorábbi része a napjainkra {2003} teljesen restaurált kerek öregtorony volt, és a tőle K-re emelkedő 40 x 15 méteres gótikus palotaszárny, amit erős kőfal övezett. Később ezt a kényelmi igényeknek megfelelően egy reneszánsz stílusú palotával bővítették. A felsővártól D-i irányban áll az 1647-ből való várkapolna, ami mellett a középkorban több várnagyot és családtagjait is eltemették. Néhány régi sírkő fenn is maradt az emlékeztükre. A vérzivataros évszázadokat épységben túlélte Lubló várát az 1944-es partizánháborúban érte súlyos károsodás, de aminek pusztításait még nem tudták a műemlékvédelem szakemberei teljesen kijavítani.

Története: 1292 után építették III. András magyar király kezdeményezésére. Közelebről ismeretlen időpontban, de még a középkor időszakában királyi parancsra építette fel a szepesi ispán Lubló várának legkorábbi magját, hogy az itt állomásozó őrség az ellenőrzése alatt tarthassa a Kárpátok hegységének É-i

kereskedő útvonalait. Az Árpád-házi uralkodók fiúágon való kihalása után ezt a területet is megkaparintotta a Felvidék K-i részein egyeduralkodóra törő Aba nembeli Amadé báró, nádorispán. Az ő fiaitól foglalta vissza az itáliai trónkövetelőből magyar királlyá magát felküzdő Anjou Károly Róbert serege, a sorsdöntő rozgonyi csata előtti időszakban. 1323 és 1342 között Drugeth Fülöp nádor honorbirtokát képezte, vagyis amíg tartott a nagyúr királyi szolgálata, addig élvezhette a váruradalomhoz tartozó jobbágyszékek jövedelmeit. 1395-ben Luxemburgi Zsigmond király, hogy növelje a csekély számú magyarországi híveinek a táborát, Horváti Miklós bárónak adományozta oda, aki szerzeménye után felvette a „Lublói” nemesi előnevet. A báró viszont nem hálálta meg a királyi kegyet, mivel 1403-ban csatlakozott Nápolyi László ellenkirályhoz, ezért elkobozták tőle a várbirtokot. 1412-ben Zsigmond király a határ menti Lubló várában találkozott II. Ulászló lengyel királlyal, akivel békét kötött. Ezt követően a lengyel uralkodó több hónapig tartó körutazást tett a magyar királyságban. Még ez esztendő novemberében sorsfordító események következtek be, mivel a magyar uralkodó a Szepesség területéből 16 helységet, valamint Lubló várát is, zálogba adta a lengyeleknek, akik ezért cserében 37 ezer „széles” cseh ezüst garast fizettek zálogösszegként. 1412 után, Lubló vára lett az elzálogosított 16 szepesi város kormányzóságának székhelye. A lengyel királyt képviselő tisztségviselőt sztarosztának hívták, akik kezdetben királyi emberek, majd később jelentős magánvagyonnal rendelkező főnemesek voltak. Megbízatásuk ideje alatt a lublói várban laktak, majd hivatali idejük végeztével át kellett adniuk azt az utódjuknak. Az itt lakó főnemesek építkezései nyomán alakult ki a napjainkra látható arculata Lubló várának. Bár jelentősebb hadi események nem történtek vele kapcsolatban, de azért a XVI. században kiépültek az akkori idők hadviselésének megfelelő védőművek, az ágyúk elhelyezésére alkalmas bástyák. 1593-tól az elzálogosított szepesi területek a lengyel Sebastian Lubomirsky gróf tulajdonába kerültek át. Ez a lengyel főúri familia a továbbiakban évszázadokig uralta a várat, és a neki adózó mezővárosok és jobbágyszékek sorát. 1655 és 1661 között a korabeli források szerint Juraj Sebastian Lubomirsky a lublói várban őriztette a lengyel koronát, amit a svédek támadó hadjárata idején menekített ide. 1683 végén a Bécs városát ostromló török sereg felett aratott hatalmas győzelem után Sobiesky János lengyel király serege a Felvidéken át vonult vissza a hazájába. Az uralkodó Lublón töltötte a karácsonyt. A fényes diadalt azonban beárnyékolta, hogy a lengyel vitézek rablásaikkal zaklatták a környező jobbágyszékeket. 1768-ban ide börtönözték be Benyovszky Móricot, a nemest és világutazót, később Madagaszkár királyját. 1769-ben, kihasználva a Lengyelországban lévő anarchiát, Mária Terézia királynő parancsára a Habsburg csapatok visszafoglalták a zálogban lévő 16 szepesi várost, így Lublót is. Bár maga a középkori erősség már nem számított katonai objektumnak, de védőműveit jó karban tartották, falait helyőrség vigyázta. Az utolsó időszak, amikor katonaságot láttak az öreg várfalak, 1944-ben volt, amikor a megszálló német csapatok az elfogott lengyel partizánokat az erődítményben végezték ki, majd holttestüket a felsővár 150 méter mély kútjába dobták. Lubló várának régészeti feltárása és restaurálása az 1970-es évek óta folyik, miből 2002-re elkészült a felsővár kerek öregtornya.

Az öregtorony 6. emeletéről szép időben 360°-os, csodálatos körpanorámában lehet részünk.

Forrás: <http://www.varak.hu/latnivalo/index/2142-Olublo-Lublo/>

A vár nyitva tartása:	Szezon	Napok	Órák
	Május - Szeptember	Hé - Vas	9.00 - 18.00 (utolsó belépés 17.00)
	Október - Április	Kedd - Vas	10.00 - 15.00 (utolsó belépés 14.00)

Árjegyzék: Felnőtt: 4,00 € Gyermekek (6 - 19 éves korig), diákok: 2,00 € Nyugdíjasok: 3,00 €

Fényképezés és videofelvétel: díjmentes Családi belépő: 2 felnőtt+max. 4 gyermek 15 éves korig: 9,00 €

Mindenképpen érdemes meglátogatni a közvetlen a vár alatt található skanzent is.

Palocsa vára (Plaveč hrad)

YouTube videó a várról: <https://www.youtube.com/watch?v=hxhelxJSHgY>

Leírása: A Poprád folyótól É-ra fekszik a település, míg Palocsa vára tőle D-re épült meg a XIII. század végén, egy 547 méter magas, meredek oldalú dombtetőn. Legkorábbi részének az ÉNy-i sarkon lévő 5 – 6 méter magas, törmelék által szinte teljesen betemetett sziklán létezett öregtornyot tartják. Ennek sarka 1970-ben még 8 méter magasságig állt, de napjainkra {2003} teljesen ledőlt. Tőle DK-i irányban, a szabálytalan négyzet alakú várudvart egykor többemeletes épületszárnyak kerítették körbe. Ennek külső mérete kb. 40 x 50 méter volt. A sarkait kerek tornyok erősítették, ebből csak a DNy-i félköríves maradéka látható napjainkban. Kis része létezik még az ÉK-i saroknak is. Mivel az É-i és Ny-i oldala megközelíthetetlenül meredek volt, ezért a K-i részen alakíthatták ki a bejáratot. Ez a terület azonban teljesen elpusztult, szinte az alapokig elhordták a közeli téglagyár építéséhez 1880-ban, ezért a valóságot csak egy régészeti feltárás tudná a napvilágra hozni. Palocsa négyzetes épülettömbjét még kerítette egy külső várfal is, aminek 0,5 – 2 méter magasságú maradékát itt-ott fellelhetjük az elvadult bozótban. Megközelítése: Palocsa községből gyalog kb.: 10 perc.

Története: 1242 után – Az országot pusztulásba döntő tatárjárás rémségeinek elmúlta után IV. Béla király utasítására az udvari méltóságviselők, gazdagabb nemzetségek és várjobbágyok a birtokuk védelemre alkalmas helyein kisebb-nagyobb erődítések sorát hozták létre. 1294 előtt -- Közelebről ismeretlen időpontban a Szepesi {Görgei} Detre fia Arnold ispán, a Sváby nemesi família őse építtette fel a Poprád folyó mellett emelkedő domb tetejére Palocsa várát. 1294 – Árpád-házi III. Endre király a szepességi Svábfalvát elcserélte a palocsai váruradalomért Arnold ispánnal, így a fontos határvárnak számító Palocsa királyi kézbe került át. Ekkor történt a vár első, írásban fennmaradt említése. 1301 -- Mivel III. Endre király halálával magvaszakadt az uralkodói ágnak, az addig is már óriási befolyásra szert tevő bárók ragadták kézbe a politikai hatalmat. Az oligarchák igyekeztek minél nagyobb területekre kiterjeszteni a befolyásukat, maguk felett nem ismerve el senki felsőbbtségét. 1306 tavasza -- Miután Krakkó városát Aba nembeli Amadé nádor, hatalmas tartományúr seregével elfoglalta a vele szövetségben álló Ulászló lengyel fejedelemnek adta át. Az oligarcha, bár színlag az itáliai trónkövetelő, majd királlyá koronázott Károly Róbert pártján állt, de a befolyási övezetéhez tartozó Felvidék minél nagyobb területeit igyekezett uralma alá hajtani. Valószínűleg ez idő tájt foglalta el az addig királyi kézben lévő Lubló és Palocsa várát is. -- Más történészi elképzelés szerint miután Károly Róbert király 1310 jún. 11.-e előtt leváltotta Aba Amadé bárót a nádorispáni hivatalból, a felbőszült nagyúr csak ez időpont után foglalta el ezt a vidéket. 1311 szept. - A Kassa városában lakó szászok egy utcai összetűzés során megölték a zsarnok Aba nembeli Amadé bárót, míg a kíséretét, amelyben több fia is ott volt, foglyul ejtették. A nagyúr özvegye jogorvoslatért az uralkodóhoz fordult, de Károly Róbert király inkább a szászok mellé állt és nekik adott igazat. A kassai egyezségben kötelezte az Amadé-fiúkat, hogy a kassai lakosokat többé nem zaklatják, egyúttal visszaadják a bitorolt egyházi, királyi és világi javakat a jogos tulajdonosoknak. 1312 ápr. 10 -- ápr. vége -- május -- Miközben a Károly Róbert király vezette sereg Sáros várát ostromolta az Amadé-fiaktól, egy másik királyi had Lubló erődítményét vívta. Miután a sárosi várát feladta az őrsége, a királyi katonaság elindult Lubló felé, ami közelebről ismeretlen körülmények

között a hatalmukba jutott. -- Nagy valószínűséggel a királyi fegyveresek ekkor szállták meg a közeli Palocsát is. 1312 jún. 15 - Károly Róbert király serege a Kassa városának közelében lévő Rozgony falunál véres csatában legyőzte a fellázadt Amadé-fiúk csapatait, pedig azt még Csák Máté oligarcha segélyhada is támogatta. A királyi katonaság soraiban ott harcoltak a szepességi szászok által küldött polgárok is, mivel az uralkodó előtte megerősítette minden kiváltságukat, ezzel végleg megnyerve a maga számára őket. 1314 ősze -Károly Róbert király Sáros és Szepes vármegyékben végzett körútja során több birtok adományozó oklevelet adatott ki a mellette hűséget tanúsító híveinek. 1317 nov. 3 – Az uralkodó a vele még Itáliából érkezett Drugeth Fülöp bárónak adományozta oda Palocsát, mint honorbirtokot, vagyis a főnemes a királyi tisztségének ideje alatt élvezhette a váruradalom jövedelmét. -- Érdekes, hogy Engel Pál történész szerint Fülöp báró örökbirtokként kapta meg, ennek viszont ellentmond, hogy utódja, Vilmos nádor halála után a trónra lépő Nagy Lajos király visszavette a területet! -- 1337 dec. 30 – Okleveles említése történt, név nélkül, a Drugethek szolgálatában álló palocsai várnagynak. 1342 – Miután Drugeth Vilmos nádor meghalt, a hatalmas vidékeket magába foglaló honorbirtokok visszakérültek a királyi Kamara kezelésébe. A további évtizedekben a sárosi királyi ispán igazgatása alá tartozott. -- 1344 dec. 5 – 1349 jan. 13 – Berzétei Miklós királynéi pohárnokmester és várnagy familiárisaként a helyettese Lőrinc alvárnagy volt az erősségben. -- 1354 jan. 30 – Írásos adat szerint Czudar Péter báró sárosi ispán és várnagy beosztottjaként Vértesi Miklós a palocsai alvárnagy. -- 1366 szept. 7 – Ezen a napon Szepesi Detre fia Jakab mester a királyi várnagya. 1387 – 1390 körül – A magyar trónra került Luxemburgi Zsigmond király az őt támogató bárók közül a Bebek Györgynek adományozta oda a palocsai birtokot. 1440 -- Habsburg Albert magyar király váratlan halála után az országban anarchikus állapotok törtek ki. Míg az özvegy Erzsébet királyné, másállapotban lévén, a megszületendő gyermekét akarta a magyar trónra juttatni, addig a bárók nagy része, köztük Hunyadi János szörényi bán is, egy felnőtt férfit kívánt uralkodónak, aki a legégetőbb veszedelem, a török elleni harcba tudja őket vezetni. Az özvegy királyné, hatalmának megtartása érdekében, az országba hívta Jan Giskra cseh zsoldosvezért és tapasztalt, harcedzett katonáit. Giskra megkapta Zólyom várát, egyben kinevezték Kassa városának főkapitányává. Legfőbb feladata lett, hogy megakadályozza az ellenkirály, Jagelló Ulászló híveinek közlekedését Lengyelország felé. A cseh vitézek rövidesen hatalmukba hajtották a Felvidék nagy részét, várakat és városokat foglaltak el, köztük Likavát is, sőt addig elhagyott erősségeket építettek újjá {ilyenek voltak például Csábrág, Murány, Csővár...stb.} valamint újabbakat is emeltek a tartományukban. Ugyanígy tettek az életüket és vagyonukat féltő, kisebb-nagyobb birtokos nemes urak is. 1444 előtt – Korabeli oklevél tanúsága Giskra cseh harcosai a környező vidékkel együtt elfoglalták Palocsa várát is a Bebek famíliától. 1444 – Az ebből az évből származó lista szerint Palocsa várában a cseh husziták álltak őrséget. 1453 – Ismeretlen körülmények folytán a lengyel származású, és a csehekkel szövetségben álló Komorowsky Péter báró tulajdonában találjuk a várbirtokot. -- 1453 jan. 25 – Péter báró familiárisaként Panyow-i Ciele Jakab várnagy parancsolt a várbeli népeknek. 1455 – Komorowsky rablólovag elzalogosította Axamit Péter huszita zsoldosvezérnek. -- 1456 feb. 13 – Axamit cseh vezér bizalmi embereként Dunowo-i Platek Szaniszló a palocsai várnagy. -- 1456 máj. 31 – 1557 feb. 11 – A napjainkig fennmaradt oklevelek szerint Kossau-i Axamit Péter cseh huszitavezér viselte a palocsai várnagy tisztségét. Bizonytalan adat szerint: 1458 -- Az uralkodó hadvezére Szapolyai Imre kincstartó serege ostrom alá vette és elfoglalta Palocsát. A véres közelharcban elesett maga Axamit cseh huszitavezér is. -- Engel Pál történész szerint Axamit valóban 1458-ban halt meg! -- Kérdéses viszont, hogy ebben a korai időszakban a királyi csapatok meg tudták-e tartani a husziták tartományában Palocsát? A nagy visszafoglaló hadjárat csak később indult ellenük! -- Más elképzelés szerint, mivel 1458. augusztus hónapjában, a sárospataki ütközetben a királyi sereg teljesen bekerítette és szétverte Axamit {+ 1458} és Talafuznak {+ 1467} mintegy 2500 főnyi hadát, talán itt esett el Axamit volt palocsai várnagy! - - Személy szerint én ez utóbbit tartom a valószínűsíthetően igaznak! 1462 tavasza – Szapolyai Imre királyi kincstartó győzedelmes hadjáratot vezetett a cseh husziták ellen a Szepesség területén. 1462 ápr. vége – máj. eleje – Hunyadi Mátyás király kiegyezett a cseh Jan Giskra zsoldosvezérrel, aki a Szepesség elvesztése és Habsburg III. Frigyes császárnak a háborúból való kiválása után kénytelen volt meghódolni

a magyar uralkodó előtt. Giskra vezér, a maradék várainak átadásáért cserében az Arad vármegyei Lippa és Solymos váruradalmait és 25 ezer aranyat kapott, a király pedig a zsoldjába fogadott csehekből megalakította az állandó zsoldos hadseregének a magját. 1462 után {valószínűleg az 1470-es években} – Miután Hunyadi Mátyás király a törvényes felségétől Aragóniai Beatrix királynétól hiába várta a trónörökös megszületését, minden felszabaduló birtokot a házasságon kívül született fiának, Corvin Jánosnak adott. A gyermeket kinevezte Liptó hercegének és neki adta, más váruradalmakkal együtt Palocsát is. Az uralkodónak az volt a szándéka, hogy Corvin János az ország leggazdagabb földesuraként eséllyel pályázhasson a magyar koronára. Bár utódjául az országgyűlés Jagelló II. Ulászló cseh királyt választotta, Corvin János volt továbbra is az ország leggazdagabb földbirtokosa maradt. Birtokában tartott 30 várat, 17 kastélyt, 47 mezővárost, 1000 falut, míg Szapolyai István nádornak (1492 - 1499 +) 18 vára, 4 kastélya, 17 mezővárosa, 240 faluja volt. Utánuk következett Újlaki Lőrinc herceg, bosnyák király 14 vár, 7 kastély, 17 mezőváros, 300 falu területet elfoglaló tartományával. 1490 után -- Corvin János herceg legnagyobb ellensége, Szapolyai István nádor volt, aki azokért az összegekért, amiket Mátyás király halála után Ausztria megvédésére kiadott, Corvintól követelt kárpótlást, és ezen a címen záloglevelet csikart ki Árva, Likava és Szklabinya várakra. De ennyivel nem elégedett meg, a herceg megöletése árán Bajmócot is meg akarta kaparintani. -- Közelebbről ismeretlen időpontban István nádor megszerezte Palocsa erősségét is a hozzá tartozó jobbágyfalvak sorával együtt. 1499 -- Meghalt Szapolyai István nádor. Birtokait fia, János örökölte, aki 1510-ben erdélyi vajda lett, majd 1514-ben Dózsa György legyőzése után a köznemesség pártjának vezetőjévé vált. Legfőbb céljának a Jagelló királyok ellenében a trón megszerzését tekintette. -- Közelebbről ismeretlen időpontban Szapolyai János anyja Hedvig hercegnő Palocsa várbirtokot és a hozzá adózó 36 jobbágyfalvat eladta Lomnici Horváth Mihály árvai várkapitánynak. Az ide költöző nemesi família a továbbiakban az új szerzeményéről magát Palocsay – Horváth családnak nevezette. -- A középkor további évszázadaiban is ez a nemesi család lakta a forgalmas utaktól távol eső várat. Nem számított katonai szempontból jelentősebb helynek, a sorsában osztozott Sáros vármegyével, mindvégig megmaradt földesúri birtokközpontnak. 1683 nov. – Thököly Imre felkelői, miután a Habsburg kormányzat nem ismerte el a felső magyarországi fejedelemségét, megszállta a Poprád folyó menti Palocsa várat. 1685 – A diadalittasan előretörő császári zsoldosok bevonultak a kurucok által kiürített erődítményből. 1685 után – Császári helyőrség állomásozott a falai között. 1703 vége – Palocsa várának őrsége kardcsapás nélkül kaput nyitott a vidéket megszálló kuruc felkelőknek. 1707 őszén – Az egykorú forrás szerint a Lengyelországban toborzott császári fegyveresek akarták elfoglalni, de Bertóty Ferenc kurucai visszaverték az ostromukat. 1710 dec. 4 – A Habsburg császár és király csapatai Virmond generális vezetésével Szepes vármegyéből Sáros területére nyomultak, ahol kardcsapás nélkül megszállták Bártfát. -- Ebben az időszakban kerülhetett Palocsa is a Habsburg zsoldosok kezére. -- Más adat szerint már 1710 júliusában megszállták a császári katonák! 1715 – A pozsonyi országgyűlés elrendelte a magyar várak lerombolását. Ekkor gyűjtötták fel a környéken Kapit, de ismerünk ellenpéldát is Krasznahorka személyében, ahol a Habsburg pártra tért földesúrnak sikerült megakadályoznia a nemesi szállás elpusztítását. -- Így történt ez Palocsa esetében is, amit a megvesztegetett császári bizottság átminősített kastélynak, így elkerülte a robbantó zsoldos csapat. 1715 után – Továbbra is az épületben lakott a Palocsay – Horváth főnemesi család. 1820 – A korabeli adatok szerint ebben az esztendőben jelentősen megváltozott a középkori vár jellege. Akkori földesura Palocsay – Horváth Ferdinánd báró utasítására a vastag kőfalakat áttörve nagyméretű ablakokkal tették lakályosabbá és világosabbá a több emelet magas palotaszárnyakat. 1856 – Miután a palocsai várkastély épületei egy hatalmas tűzvészben leégtek, a főnemesi család nem tartotta érdemesnek az újjáépítését, hanem átköltözött a Szepes vármegyei Dunajec várába, amit korszerűsítettek. 1856 után – Az üszkös várkastély ablakokkal áttört, így legyengített falai rohamosan pusztultak. 1880 – A palocsai szeszgyár építéséhez hordták el a várrom kőanyagának jelentős részét. A várból csak a délkeleti falak maradványai és a körbástya valamint a hajdani lakórész néhány fala maradt fenn.

Tarkő vára (Héthárs) Kamenický hrad (Lipany)

YouTube videó a várról: <https://www.youtube.com/watch?v=gumowVEbYUE>

Leírása: A völgybeli faluból induló turistaúton lassan felfelé kapaszkodunk a 725 méter magas hegycsúcson ármuló Tarkő várának romjához. A hosszan elnyúló, keskeny csúcson a középkori erősségnek alig maradt nyoma, csak néhány falcsont meredezik az égbolt felé. A vár két részből állt, amit keskeny sziklagerinc kötött össze. A Ny-i nagyobb részen, ami 25 x 45 méterű udvart fog körbe, egy kör alakú öregtorony csonkja magasodik az ég felé, míg a K-i várrész palotája csak 20 x 20 méter nagyságú volt. Az egykori épületek belső felosztásának már nincs semmilyen látható nyoma. A meredek sziklacsúcson emelkedő Tarkőnek sosem volt fontosabb katonai jelentősége, nem fejlesztették tovább az

ágyúkkal vívott hadviselésnek megfelelően, így megmaradt kicsiny magánvárnak. Annak, hogy Tarkő vára ennyire elenyészett, az 1557-es rombolás mellett a későbbi bontási munkálatok a fő okozói

Története: 1296 – Szepesi Rikalf fiai „Tarkőeleje” földet cserével megszerezték az Apc nembeli Kércsi családtól 1306 előtt – Valószínűleg „Szepesi” Rikalf fia az idősebb Rikalf {a Tarkői és Berzeviczy nemesi családok öse} építhette a magas hegycsúcson Tarkő erősségét. 1306 – Az első, napjainkig fennmaradt okleveles említése idején már a Tarkői família három ága együttesen birtokolta. 1436 előtt – Ismeretlen ok miatt Tarkői „Fogas” János nemes úr hűtlenné vált a királyhoz, ezért ellene sereg vonult fel, amely megostromolta és elfoglalta az erődítményt. A bíróság döntése alapján ettől az ágtól elkobozták a javait. 1436 – 1458 – Ebben az időszakban a Tarkői bárói família másik két ága, Henrik és Tarcay Kelemen és családja mondhatta a magáénak a váruradalmat. 1440 -- Habsburg Albert magyar király váratlan halála után az országban anarchikus állapotok törtek ki. Míg az özvegy Erzsébet királyné, másállapotban lévén, a megszületendő gyermekét akarta a magyar trónra juttatni, addig a bárók nagy része, köztük Hunyadi János szörényi bán is, egy felnőtt férfit kívánt uralkodónak, aki a legégetőbb veszedelem, a török elleni harcba tudja őket vezetni. Az özvegy királyné – hatalmának megtartása érdekében – az országba hívta Jan Giskra cseh zsoldosvezért és tapasztalt, harcedzett katonáit. Giskra megkapta Zólyom várát, egyben kinevezték Kassa városának főkapitányává. Legfőbb feladata lett, hogy megakadályozza az ellenkirály, Jagelló Ulászló híveinek közlekedését Lengyelország felé. A cseh vitézek rövidesen hatalmukba hajtották a Felvidék nagy részét, várakat és városokat foglaltak el, sőt addig elhagyott erősségeket építettek újjá {ilyenek voltak például Csábrág, Murány, Csővár...stb.} valamint újabbakat is emeltek a tartományukban. Ugyanígy tettek az életüket és vagyonukat féltő, kisebb-nagyobb birtokos nemes urak is. 1442 – Korabeli forrásból tudjuk, hogy Tarcay Péter báró Erzsébet özvegy királyné, majd fia V. László király hívének számított, így a cseh husziták szövetségese volt. 1444 – Korabeli lajstrom a Giskra pártján álló erődítések között sorolták fel Tarkőt is. -- 1456 nov. 21 – dec. 19 - - Okleveles adat szerint a Tarkői {más néven Tarcay} család familiárisaként Hototini {?} György várnagy állt az erősség élén. 1461 júl. 4 – Hunyadi Mátyás király Hatvan városából személyesen indult a csapatai élén a cseh husziták elleni hadjáratra, de még a hónap vége előtt visszafordulva, Szapolyai Imre kincstartóra bízta a további hadműveletek irányítását. 1462 tavasza – Szapolyai Imre királyi kincstartó győzedelmes hadjáratot vezetett a cseh husziták ellen a Szepesség területén, aminek során Szepesvár, közelebről ismeretlen körülmények között, a kezébe került. 1462 ápr. vége – máj. első fele – Hunyadi Mátyás király kiegyezett a cseh Jan Giskra zsoldosvezérrel, aki a Szepesség elvesztése és Habsburg III. Frigyes császárnak a háborúból való kiválása után kénytelen volt meghódolni a magyar uralkodó előtt. Giskra vezér, a maradék várainak átadásáért cserében az Arad vármegyei Lippa és Solymos váruradalmait és 25 ezer aranyat kapott, a király pedig a zsoldjába fogadott csehekből megalakította az állandó zsoldos hadseregének a magját. 1462 után – A tarkői váruralalom, ami 13 jobbágyfaluból állt, továbbra is a Tarkői família birtokát képezte. 1526 aug. 29 - A törökkel vívott vesztes mohácsi csatában elpusztult II. Lajos király, Tomori Pál és Szapolyai György seregvezérek valamint a magyar sereg jelentős része. A véres közelharcban veszett oda Tarkő ura, Tarczay Miklós is. Rövidesen a köznemesség a tokaji gyűlésén Szapolyai János erdélyi vajdát választotta meg magyar királynak, míg a főnemesség szűkebb csoportja Habsburg Ferdinánd osztrák főherceget kívánta a trónon látni. A két uralkodó hívei között megkezdődött az országot romlásba döntő belháború. 1527 - Habsburg Ferdinánd király zsoldos serege hadjáratot indított a János király uralta vidékek ellen. Ennek folyamán Nicolaus Salm generális csapatai szeptember 17.-én a tokaji csatában legyőzték János híveit, maga az uralkodó is kénytelen volt Erdélybe menekülni. 1528 márc. 8 - A Kassa városának visszafoglalására indult Szapolyai János király csapatai Abaújszínánál ismét vereséget szenvedtek Katzianer Habsburg-párti zsoldosvezér hadától. Maga János király, csekély kíséretével Lengyelországba menekült el. Katzianer generális kétheti ostrom után a Szapolyaiak családi fészket, Szepesvárt foglalta el, míg vezértársa petrovinai Pekry Lajos a lovasaival bevette Likava és Liptóújfár erősségeit. Ugyanekkor szállhatták meg a János király hívének számító Laszky Jeromos várát is Késmárkon. -- Kérdéses, hogy ilyen nagyarányú győzelem mellett hogyan maradhatott meg a Tarcay család a Habsburg ellenes oldalon még mintegy 20 évig? {Váruradalmaik Pécsújfalu, Tarkő és Újvár {Hönigvár} 1551 – Ebben az esztendőben a János Zsigmond-párti Czecey kassai városkapitány a lengyel határ közelében emelkedő Újvár és Tarkő váruradalmait akarta megvásárolni. Embereit el is

küldte Tarcay Györgyhöz, de végül – ismeretlen ok miatt – nem jött létre az üzlet. 1556 jún. 5 {más adat szerint 1557} – A Habsburg-párti zsoldosereg megostromolta és elfoglalta az Izabella királyné és János Zsigmond hűségén álló Tarcay familia 3 várát. Ezek közül a Tarca folyó völgyében állt Pécsújfalu {Oltariszka?}, míg a hegyek között bújta meg Újvár és Tarkó erődítése. Az egykori források szerint Drugeth Györgyné, Tarcay Anna Tarkót védelmezte, addig testvére György Újvárba zárkózott be. Korabeli forrás szerint, bár Tarcay Anna úrnő biztatására 7 napig az őrsége sikeresen védelmezte a meredek hegyen épült erősséget, sőt elszántságuk jeléül még fekete posztót is vontak a falakra, végül győzött a túlerő és a jobb fegyverzet. A szabad elvonulás fejében feladott erősséget a győztesen bevonuló királyi zsoldosok puskaporral aláaknázták és felrobbantották, használhatatlanná téve az épületeket és védőműveket. -- Két nap múlva Újvár is elesett, amit szintén felrobbantottak a győztesek. Többé nem épült fel, napjainkban is romokban hever a maradéka. -- Egy esztendővel később Nagyszőlős ostrománál meghalt Tarcay György úr, így vele magvaszakadt a Tarcay familiának. Az Újvárt hősiesen védelmező Tarcay Anna úrnő egy közeli jobbágyfaluban, Orsócon húzta meg magát nagy szegénységben, ahol 1567-ben halt meg. 1816 – Tarkó romjainak nagy részét az akkori birtokosa, egy Tahy nevű nemes úr a Lucska településen épülő pálinkafőző házának építésére hordatta el. 2003 – Egy terepbejárás tanúsága szerint Tarkó várromján még nem végeztek régészeti kutatást és restaurálási munkálatokat, pedig a maradványok igen nagymértékű pusztulása ezt sürgetővé tenné.

Forrás: <http://www.varak.hu/latnivalo/index/2192-Tarko-Var/>